

FOCUS EN IMPACT – VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST!

Meerjarenvisie 2019-2021

NATUUR
& MILIEU

FOCUS EN IMPACT – VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST!

Meerjarenvisie 2019-2021

Fossiele brandstoffen, intensieve landbouw en opgebruiken van grondstoffen zorgen voor grote verandering van klimaat en biodiversiteit. We maken ons land onleefbaar voor onszelf en de generaties na ons. Het moet nu echt anders en dat kan gelukkig ook, Natuur & Milieu gelooft in een duurzame toekomst voor iedereen.

Natuur & Milieu is een onafhankelijke milieuorganisatie, gericht op Nederland. Vanaf onze oprichting in 1972, staan wij aan de wieg van vele duurzame oplossingen. Zo lanceerden we de eerste elektrische auto in Nederland, vonden Het Nieuwe Werken uit en maakten de Flexitariër het nieuwe normaal.

In deze Meerjarenvisie 2019-2021 blikken we vooruit op de komende drie jaar: we brengen focus aan in wat we willen bereiken en in de manier waarop we dat doen. Dit om nog meer impact te bereiken!

ONZE DOELEN

Een duurzame toekomst voor iedereen. Dat staat centraal. We kiezen ervoor om de komende jaren de focus te leggen op twee hoofddoelen:

1. Een klimaatneutrale samenleving in 2050

Voor Natuur & Milieu is een belangrijk doel het tegengaan van klimaatverandering. Wij willen een klimaatneutrale samenleving in 2050. Dat wil zeggen: een samenleving die op geen enkele manier bijdraagt aan klimaatverandering. Daarvoor is het nodig dat we een omslag in gang zetten naar een duurzame energievoorziening, een emissievrije mobiliteitssector en een toekomstbestendig voedselsysteem.

De komende jaren blijven we daarom werken aan het behalen van de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs. Een sterke daling van de CO₂-uitstoot is keihard nodig om de aarde niet meer dan 1,5 graad te laten opwarmen. Helaas loopt Nederland achter met het terugdringen van de CO₂-uitstoot. We hebben dus haast: de komende drie jaar moet er echt een omslag worden gemaakt.

2. Herstel van biodiversiteit

Naast het stoppen van klimaatverandering is het tweede doel in ons werk het stoppen van de achteruitgang van onze biodiversiteit en het herstel ervan. Als de biodiversiteit nog verder wordt aangetast, komen ook ons voedselsysteem en onze leefbaarheid in gevaar. Omdat biodiversiteit en klimaat op elkaar inwerken, bekijken we ze zo veel mogelijk in samenhang. Het risico bestaat dat klimaatmaatregelen ten koste gaan van de biodiversiteit. Dat moeten we voorkomen. Klimaat en biodiversiteit zijn beiden belangrijke randvoorwaarden voor een duurzame samenleving. Bij oplossingen die goed zijn voor het klimaat - zoals windparken of kringlooplandbouw - stellen we als randvoorwaarde dat de biodiversiteit wordt beschermd en daar waar mogelijk bevorderd.

ONZE THEMA'S

We werken aan vier thema's waar de voetafdruk op klimaat en biodiversiteit het grootst is:

Energie

We willen een duurzame energievoorziening in 2050. Om de CO₂-reductie die daarvoor nodig is te behalen, moet de verandering de komende jaren langs twee lijnen lopen: verregaande energiebesparing en vergroening van de energievoorziening door uitsluitend gebruik te maken van hernieuwbare bronnen.

Mobiliteit

Om klimaatverandering tegen te gaan, moet in 2050 de hele mobiliteitssector emissievrij zijn. Dat is een enorme opgave, maar het kan. Het vraagt de komende drie jaar om grote veranderingen op het gebied van elektrisch rijden, minder gebruik van de auto en een omslag in de luchtvaart zodat klimaatuitstoot van de Nederlandse luchtvaartsector voor het eerst in jaren daalt.

Voedsel

We moeten anders consumeren én produceren, om een circulaire landbouw te bereiken. Daarbij zijn alle kringlopen gesloten en is er een positieve verhouding tot de natuur. We zetten de komende jaren in op een landbouw met minder dieren, en een klimaat- en natuurvriendelijker gebruik van landbouwgrond, waarbij natuurlijke mest weer als bodemverbeteraar wordt gebruikt. Ook werken we verder aan het Menu van Morgen: een duurzaam consumptiepatroon voor de toekomst.

Grondstoffen

Het doel is om verspilling en vervuiling te verminderen. We zullen anders met grondstoffen om moeten gaan om te voorkomen dat er steeds grotere tekorten en milieuschade ontstaan. Natuur & Milieu wil het daarom de komende jaren aantrekkelijker en makkelijker maken om in diverse sectoren zuiniger om te springen met grondstoffen. Wij stimuleren slim, efficiënt en langdurig gebruik van grondstoffen. Het doel is om verspilling en vervuiling te verminderen. Dit levert winst op voor het klimaat en voor de biodiversiteit.

VAN ANALYSE NAAR IMPACT

We willen de komende drie jaar zowel onze focus verscherpen als onze impact vergroten, in de rol als aanjager van transitie. We stimuleren duurzame alternatieven en maatregelen en proberen vervuilende activiteiten af te remmen of om te buigen. We werken daarvoor aan de hand van een verandertheorie. Per thema stellen we onze doelen vast en analyseren de marktsituatie. Op basis van deze analyse bepalen we wat er moet gebeuren op het gebied van aanbod (bedrijven), vraag (mensen) en spelregels (overheid), en met welke interventies Natuur & Milieu de meeste impact kan behalen.

Om onze doelen te realiseren maken we gebruik van onafhankelijk onderzoek en publicaties van gerenommeerde Nederlandse en internationale wetenschappelijke centra en kennisinstellingen. We raadplegen onderzoekers en deskundigen voor het onderbouwen van onze visies en standpunten, en voor het ontwikkelen van effectieve interventies.

ONZE INTERVENTIES MET MENSEN, BEDRIJVEN EN OVERHEDEN

We werken samen met mensen, bedrijven en overheden om de markt te verduurzamen. Door mensen op een positieve manier te helpen met het maken van duurzame keuzes, stimuleren we de vraag naar duurzame producten. We informeren over ontwikkelingen in de markt als energiebesparing, minder vlees eten en andere manieren van reizen.

Met bedrijven bedenken we duurzame oplossingen die aantrekkelijk zijn voor mensen. Samen met koplopers in het bedrijfsleven stimuleren we een duurzaam aanbod van producten en diensten, en vergroten we de vraag daarnaar.

Zonder actieve overheden is een klimaatneutrale samenleving onhaalbaar. Met goed beleid en regelgeving worden duurzame oplossingen aantrekkelijk voor iedereen, en worden vervuilende activiteiten aangepakt. Daarom oefenen we druk uit op overheden en politiek om duurzame maatregelen vast te leggen en vervuiling te verbieden, begrenzen of beprijzen.

Onze impact bereiken we met onze gereedschapskist met interventies. Welke interventie we kiezen hangt af van wat er nodig is voor een verandering in de markt of bij beleidsmakers. We agenderen waar zaken anders of sneller moeten, maken concreet hoe we dat kunnen aanpakken, en zorgen er samen met anderen voor dat het ook daadwerkelijk gebeurt. We lobbyen, voeren campagnes, zetten media in, inspireren stakeholders, organiseren workshops, bouwen coalities en brengen onderzoeksrapporten en publicaties uit.

MONITOREN EN BIJSTUREN

Onze doelen en projecten zijn logisch met elkaar verbonden. We monitoren de projecten, zodat we kunnen evalueren en bijsturen. Met meer inzicht brengen we onze doelen dichterbij. We kiezen scherper en benutten de samenhang tussen onze projecten. Altijd oplossingsgericht. Op die manier maken we de markt duurzaam en brengen we de uitstoot van broeikasgassen naar nul. Zo wordt Nederland klimaatneutraal en herstellen we onze biodiversiteit. Voor een duurzame toekomst!